

Шполянський ліцей №3 Шполянської міської ради
Звенигородського району Черкаської області

**Розробки план-конспектів та тестів
до уроків
предмету «Захист України»
2024-2025 н.р.**

учителі предмету
«Захист України»
Максименко С. М.
Павловський В. В.
Кирдан Б. І.
Бойко В. В.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 1: «Озброєння та військова техніка (призначення, види та типи озброєння)»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із призначенням, класифікацією та видами озброєння й військової техніки, що використовується в сучасних Збройних Силах України.
- **Розвиваюча:** розвивати знання про основні характеристики різних типів озброєння та військової техніки.
- **Виховна:** виховувати повагу до захисників України, зацікавленість у військовій справі та усвідомлення значущості сучасного озброєння для забезпечення обороноздатності держави.

Обладнання:

- Мультимедійна презентація «Озброєння та військова техніка: види, призначення, класифікація».
- Макети або зображення різних видів озброєння (стрілецька зброя, артилерійські системи, бронетехніка, ППО).
- Відеоматеріали про сучасне озброєння ЗСУ.
- Роздаткові матеріали з класифікацією видів озброєння.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення у контексті обороноздатності країни.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Які види озброєння вам відомі?
- Як, на вашу думку, сучасне озброєння впливає на успішність бойових дій?
- Чому важливо знати класифікацію військової техніки?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Знання про озброєння та військову техніку важливі не тільки для військових, але й для всіх громадян. Це допомагає зрозуміти, як саме Збройні Сили України захищають нашу державу, які засоби для цього використовуються та чому їх потрібно вдосконалювати.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Відеоролик про сучасне озброєння ЗСУ та його значення у боротьбі за незалежність України.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Призначення озброєння та військової техніки:

- Основне завдання – захист суверенітету та територіальної цілісності України.
- Використання для оборонних і наступальних операцій.
- Забезпечення мобільності військ, підтримка бойового духу, зниження втрат серед особового складу.

4.2. Види озброєння та військової техніки:

1. Стрілецька зброя:

- Пістолети, автомати, снайперські гвинтівки.
- Приклад: автомат АК-74, пістолет Форт-17, снайперська гвинтівка «Баретт».

2. Артилерійські системи:

- Гаубиці, міномети, реактивні системи залпового вогню.
- Приклад: гаубиця М777, РСЗВ HIMARS.

3. Бронетехніка:

- Танки, бойові машини піхоти (БМП), бронетранспортери (БТР).
- Приклад: танк Т-84 «Оплот», БМП-2, БТР-4.

4. Протиповітряна оборона (ППО):

- Зенітно-ракетні комплекси, радары.
- Приклад: комплекс NASAMS, зенітна система «Бук-М1».

5. Безпілотні літальні апарати (БПЛА):

- Розвідувальні та ударні дрони.
- Приклад: Bayraktar TB2, PD-2.

4.3. Класифікація озброєння:

- За призначенням: оборонне, наступальне.
- За типами: наземне, повітряне, морське.
- За рівнем технологічності: традиційне, високотехнологічне (точна зброя, кіберзасоби).

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні працюють у групах: кожна група обирає тип озброєння, готує коротку презентацію про його призначення, приклади та ключові характеристики.
- Презентація результатів роботи групами.

Дискусія:

- Як ви оцінюєте важливість конкретного виду озброєння для сучасної війни?
- Яке озброєння, на вашу думку, має найбільший вплив на перебіг бойових дій?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Підведення підсумків уроку, наголошення на важливості знань про сучасне озброєння для розуміння обороноздатності країни.
- Обговорення сильних сторін сучасного озброєння України та його вдосконалення.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Написати есе на тему: «Моє бачення сучасного озброєння України та його значення для оборони держави».
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо класифікації військової техніки.

Очікувані результати:

- Учні дізнаються про види озброєння та військової техніки, їхнє призначення та приклади.
- Засвоять класифікацію озброєння за різними параметрами.
- Розвинуть розуміння важливості сучасного озброєння для обороноздатності держави.

Тест до уроку 1

1. **Що є основним призначенням стрілецької зброї?**
А) Проведення артилерійських обстрілів
В) Враження противника на ближніх та середніх відстанях
С) Знищення бронетехніки
D) Ведення психологічної війни

Правильна відповідь: В

2. **Який вид озброєння належить до легкої стрілецької зброї?**
А) Гармата
В) Пістолет
С) Бронетранспортер
D) Зенітна установка

Правильна відповідь: В

3. **Що є основним завданням бронетехніки?**
А) Підтримка піхоти у бою та захист особового складу
В) Проведення повітряних ударів
С) Встановлення мінних полів
D) Нагляд за територією

Правильна відповідь: А

4. **Який тип озброєння використовується для знищення авіації противника?**
А) Зенітна установка
В) Снайперська гвинтівка
С) Гранатомет
D) Ручний кулемет

Правильна відповідь: А

5. **До якого виду озброєння належать ракети "земля-земля"?**
А) Стрілецька зброя
В) Артилерійське озброєння
С) Тактичне ракетне озброєння
D) Легка піхотна зброя

Правильна відповідь: С

6. Що таке бойова машина піхоти (БМП)?

- А) Тип стрілецької зброї
- В) Вид бронетехніки, що підтримує піхоту на полі бою
- С) Літальний апарат для перевезення особового складу
- Д) Тип артилерійської зброї

Правильна відповідь: В

7. Який з цих видів озброєння використовується для індивідуального захисту особового складу?

- А) Протитанковий гранатомет
- В) Пістолет-кулемет
- С) Бронежилет
- Д) Ручна граната

Правильна відповідь: С

8. Який тип артилерії призначений для знищення укріплень противника?

- А) Міномет
- В) Снайперська гвинтівка
- С) Зенітна установка
- Д) Ракетна пускова установка

Правильна відповідь: А

9. Який із наступних видів зброї є автоматичним?

- А) Ручний кулемет
- В) Пістолет
- С) Гвинтівка
- Д) Мачете

Правильна відповідь: А

10. Що є головною перевагою бронетранспортерів?

- А) Висока швидкість на воді
- В) Здатність транспортувати особовий склад у зонах бойових дій
- С) Висока маневреність у повітрі
- Д) Здатність нести важке артилерійське озброєння

Правильна відповідь: В

11. Що належить до стрілецької зброї індивідуального користування?

- А) Автомат Калашникова
- В) Зенітна ракетна установка
- С) Гаубиця
- Д) Бронетранспортер

Правильна відповідь: А

12. Яка зброя найчастіше використовується для ближнього бою?

- А) Пістолет
- В) Ракетна установка

- C) БМП
- D) Снайперська гвинтівка

Правильна відповідь: А

Розширений план-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 2: «Заходи безпеки при поводженні зі зброєю»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із основними правилами безпеки при поводженні зі зброєю та причинами їхньої важливості.
- **Розвиваюча:** розвивати відповідальність і дисциплінованість у роботі зі зброєю.
- **Виховна:** виховувати повагу до зброї як засобу захисту та забезпечення оборони, свідоме ставлення до особистої та загальної безпеки.

Обладнання:

- Мультимедійна презентація «Заходи безпеки при поводженні зі зброєю».
- Макети стрілецької зброї (пістолет, автомат, снайперська гвинтівка).
- Плакати або роздаткові матеріали з основними правилами безпеки.
- Відеоматеріали, які демонструють правильне поводження зі зброєю.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми та мети уроку.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи доводилося вам тримати зброю? Якщо так, чи пояснювали вам правила безпеки?
- Чому, на вашу думку, важливо дотримуватися заходів безпеки при поводженні зі зброєю?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Зброя є потужним інструментом, який потребує відповідального ставлення. Невиконання правил безпеки може призвести до серйозних наслідків для життя та здоров'я як самого стрільця, так і оточуючих. Сьогоднішній урок допоможе вам зрозуміти важливість дисципліни та відповідальності у поводженні зі зброєю.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Відеоролик про причини нещасних випадків через порушення правил безпеки.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Основні принципи безпечного поводження зі зброєю:

1. Завжди поведіться із будь-якою зброєю, як із зарядженою.
2. Ніколи не направляйте зброю на себе або інших людей.
3. Палець завжди поза спусковим гачком, доки ви не готові стріляти.
4. Перед пострілом переконайтесь у безпеці цілі та простору поза нею.
5. Зброя завжди повинна бути розрядженою, якщо вона не використовується.

Відео[«Основні принципи безпечного поводження зі зброєю»](#)

4.2. Додаткові заходи безпеки:

- Перевірка стану зброї перед використанням (запобіжник, наявність патрона в патроннику).
- Зберігання зброї в належному місці, недоступному для сторонніх осіб.
- Правила поводження під час транспортування зброї (розряджена, із закритим запобіжником).
- Правильне екіпірування для стрільця (окуляри, навушники).

4.3. Типові помилки при поводженні зі зброєю:

- Недбалість у перевірці стану зброї.
- Ігнорування оточуючих під час підготовки до стрільби.
- Неправильне зберігання зброї, що може призвести до доступу сторонніх осіб.

4.4. Практичне застосування правил безпеки:

- Демонстрація основних правил поводження зі зброєю на макетах.
- Відпрацювання правил безпеки під час імітаційної ситуації (перевірка зброї, приведення її у готовність до стрільби, постановка на запобіжник).

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні працюють у групах, виконуючи вправи на макетах зброї:
 - Перевірка стану зброї.
 - Виконання маніпуляцій із запобіжником та перевіркою патронника.
 - Відпрацювання правильного положення рук та напрямку ствола.

Дискусія:

- Що, на вашу думку, є найбільш небезпечним у недотриманні правил поводження зі зброєю?
- Як би ви пояснили важливість дотримання цих правил іншим?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Підведення підсумків уроку, обговорення ключових аспектів заходів безпеки.

- Наголошення на тому, що безпека є пріоритетом під час поводження зі зброєю.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Підготувати есе на тему: «Чому безпека при поводженні зі зброєю є ключовою умовою її використання?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо правил зберігання та транспортування зброї.

Очікувані результати:

- Учні дізнаються про основні заходи безпеки під час поводження зі зброєю.
- Розвинути навички безпечного поводження з макетами зброї.
- Зрозуміють відповідальність за безпеку оточуючих під час роботи зі зброєю.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 3: «Класифікація та будова вогнепальної зброї. Стрілецька справа»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із класифікацією вогнепальної зброї, її будовою, основними елементами та принципами роботи.
- **Розвиваюча:** розвивати знання про стрілецьку справу, її значення та застосування у бойових діях.
- **Виховна:** виховувати відповідальне ставлення до зброї як до засобу оборони та інструмента захисту національної безпеки.

Обладнання:

- Мультимедійна презентація «Класифікація та будова вогнепальної зброї».
- Макети різних видів вогнепальної зброї (пістолети, автомати, гвинтівки).
- Плакати із зображенням схеми будови зброї.
- Відеоматеріали, які демонструють принципи роботи основних видів зброї.
- Роздаткові матеріали із класифікацією вогнепальної зброї.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми та мети уроку.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Що таке вогнепальна зброя?
- Які види зброї ви знаєте?

- Чому важливо знати будову зброї перед її використанням?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Розуміння класифікації, будови та принципів роботи вогнепальної зброї є основою стрілецької справи. Це знання важливе для безпечного поводження зі зброєю, її ефективного використання та технічного обслуговування.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Відеоролик про будову автоматичної зброї та принципи її роботи.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Класифікація вогнепальної зброї:

1. **За призначенням:**
 - Бойова (автомати, кулемети).
 - Спортивна.
 - Мисливська.
2. **За типом ствола:**
 - Нарізна.
 - Гладкоствольна.
3. **За способом заряджання:**
 - Ручна.
 - Автоматична.
 - Напіваавтоматична.
4. **За типом боєприпасів:**
 - Кульова.
 - Дробова.
 - Гранатомети.

4.2. Будова вогнепальної зброї:

- Основні частини:
 - **Ствол:** для спрямування кулі.
 - **Затвор:** забезпечує заряджання, вилучення стріляної гільзи.
 - **Ударно-спусковий механізм:** здійснює постріл.
 - **Прицільні пристрої:** допомагають точніше наводити зброю.
 - **Магазин:** для зберігання боєприпасів.
 - **Приклад:** для зручності утримання зброї.
- Демонстрація схеми будови автомата АК-74.

4.3. Стрілецька справа:

- Основні етапи стрільби:
 1. Підготовка до стрільби (перевірка зброї, заряджання).
 2. Вибір цілі та наведення зброї.
 3. Постріл та оцінка результату.
- Основи прицілювання:
 1. Вирівнювання мушки з ціликом.
 2. Урахування відстані до цілі.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Робота з макетами зброї:
 - Розпізнавання основних частин на прикладі автомата АК-74 та пістолета Форт-17.
 - Збирання та розбирання макета зброї.
 - Імітація наведення зброї на ціль та правильного прицілювання.

Дискусія:

- Як класифікація зброї допомагає зрозуміти її призначення?
- Чому важливо знати будову зброї навіть для тих, хто не планує її використовувати?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Підведення підсумків уроку, наголошення на важливості знання класифікації та будови зброї для її ефективного та безпечного використання.
- Обговорення сильних і слабких сторін роботи учнів із макетами.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Підготувати коротке есе на тему: «Як класифікація зброї допомагає під час її вибору та використання?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо роботи зі зброєю.

Очікувані результати:

- Учні дізнаються про класифікацію вогнепальної зброї за різними параметрами.
- Розумітимуть будову основних типів зброї та принципи їхньої роботи.
- Розвинути практичні навички роботи з макетами зброї.

Тест до уроків 2-3

1. Яке основне правило безпеки при поводженні зі зброєю?

- A) Завжди тримати палець на спусковому гачку.
- B) Направляти зброю лише в безпечному напрямку.
- C) Зброя має бути заряджена під час зберігання.
- D) Перевіряти наявність набоїв лише після пострілу.

Правильна відповідь: B

2. Що є головною метою класифікації вогнепальної зброї?

- A) Поділ за масою та кольором.
- B) Визначення її призначення та тактичних характеристик.
- C) Встановлення законності використання.
- D) Розподіл за національним походженням.

Правильна відповідь: B

3. Яка з цих частин належить до основних елементів вогнепальної зброї?

- A) Лазерний приціл.
- B) Затвор.

- С) Ліхтарик.
- Д) Зовнішній чохол.

Правильна відповідь: В

4. Що таке "ствол" у конструкції вогнепальної зброї?

- А) Частина для зберігання набоїв.
- В) Канал, через який рухається куля під час пострілу.
- С) Механізм для заряджання.
- Д) Деталь для з'єднання прицільних пристроїв.

Правильна відповідь: В

5. Як називається процес перевірки зброї на розрядженість?

- А) Догляд зброї.
- В) Технічне обслуговування.
- С) Контрольна перевірка.
- Д) Розряджання.

Правильна відповідь: Д

6. Які типи вогнепальної зброї класифікуються за принципом роботи автоматики?

- А) Однозарядна, багатозарядна, автоматична.
- В) Легка, середня, важка.
- С) З довгим і коротким стволом.
- Д) Ручна, стаціонарна.

Правильна відповідь: А

7. Що означає термін "калібр"?

- А) Довжина ствола зброї.
- В) Діаметр каналу ствола або набоїв.
- С) Маса зброї у спорядженому стані.
- Д) Потужність пострілу.

Правильна відповідь: В

8. Як правильно транспортувати вогнепальну зброю?

- А) Зарядженою та знятою із запобіжника.
- В) У чохлах з порожнім магазином.
- С) Без чохла, але із запобіжником.
- Д) Завжди у розрядженому стані без магазину.

Правильна відповідь: В

9. Що є першим кроком у стрілецькій підготовці?

- А) Вивчення техніки стрільби.
- В) Ознайомлення з заходами безпеки.
- С) Тренування в полігонних умовах.
- Д) Встановлення мішені.

Правильна відповідь: В

10. Що з наведеного є характерним для пістолетів?

- А) Використання як основного озброєння в бойових операціях.
- В) Компактність і мобільність у використанні.
- С) Наявність автоматичного режиму вогню.
- Д) Довгий ствол для збільшення точності.

Правильна відповідь: В

11. **Який із заходів допомагає уникнути випадкових пострілів?**
А) Використання спеціального змащення.
В) Зберігання зброї в сухому місці.
С) Постійне перевіряння запобіжника.
D) Зброя завжди має бути розрядженою, якщо не використовується.

Правильна відповідь: D

12. **Який вид зброї зазвичай використовується для ближнього бою?**
А) Снайперська гвинтівка.
В) Ручний кулемет.
С) Пістолет.
D) Гаубиця.

Правильна відповідь: С

13. **Яка частина автомату АК-74 призначена для спрямування кулі?**
А) Затворна рама.
В) Ствол.
С) Газовідвідна трубка.
D) Приклад.

Правильна відповідь: В

14. **Яку функцію виконує газовідвідна трубка в автоматі АК-74?**
А) Забезпечує охолодження ствола.
В) Спрямовує порохові гази для роботи автоматики.
С) Використовується для очищення зброї.
D) Підвищує точність стрільби.

Правильна відповідь: В

15. **Скільки патронів у стандартному магазині для АК-74?**
А) 20.
В) 30.
С) 40.
D) 50.

Правильна відповідь: В

16. **Як називається частина АК-74, яка відповідає за утримання зброї під час стрільби?**
А) Приклад.
В) Ствол.
С) Затвор.
D) Магазин.

Правильна відповідь: А

17. **Для чого використовується запобіжник в автоматі АК-74?**
А) Для зменшення віддачі.
В) Для запобігання випадковим пострілам.
С) Для заміни магазину.
D) Для регулювання прицілу.

Правильна відповідь: В

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 4-6: «Навчання стрільби із застосуванням навчально-тренувальних засобів (електронний, мультимедійний, лазерний тир, лазертаг, страйкбол тощо)»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із сучасними навчально-тренувальними засобами для стрілецької підготовки, навчити базовим принципам стрільби у безпечному навчальному середовищі.
- **Розвиваюча:** розвивати практичні навички прицілювання, стрільби, аналізу результатів за допомогою електронних і мультимедійних засобів.
- **Виховна:** виховувати відповідальне ставлення до стрільби як важливого елемента військової підготовки.

Обладнання:

- Електронний або мультимедійний тир (за можливості).
- Лазерний тир або системи лазертагу.
- Страйкбольна зброя для практичного відпрацювання тактичних дій.
- Мультимедійна презентація «Сучасні навчально-тренувальні засоби у стрілецькій підготовці».
- Плакати з правилами безпеки та основами прицілювання.
- Відеоматеріали, що демонструють використання сучасних тренувальних засобів.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми та мети уроку.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи працювали ви раніше з тренувальними засобами для стрільби?
- Як, на вашу думку, тренування із застосуванням сучасних засобів допомагає у реальних умовах?
- Які навички, крім стрільби, можна розвивати за допомогою лазертагу чи страйкболу?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Сучасні навчально-тренувальні засоби, такі як лазерні та мультимедійні тири, страйкбол і лазертаг, дозволяють безпечно й ефективно відпрацьовувати навички стрільби та тактичної взаємодії. Це не лише цікаво, але й корисно для підготовки до реальних ситуацій.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Відеоролик про тренування з використанням лазерного тиру та лазертагу.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Види навчально-тренувальних засобів:

1. Електронний тир:

- о Використовується для навчання основ прицілювання, фіксації та аналізу точності пострілу.
- о Переваги: безпечність, реалістичне моделювання ситуацій, можливість оцінки результатів.

2. Мультимедійний тир:

- о Відтворення реальних бойових умов із візуальними та звуковими ефектами.
- о Підходить для тренування реакції та прицілювання у стресових умовах.

3. Лазерний тир:

- о Безпечний аналог вогнепальної зброї, де використовуються лазери для фіксації точок влучання.
- о Використовується для навчання початківців.

4. Лазертаг:

- о Імітаційні бої з використанням лазерних «вистрілів» і спеціального спорядження для фіксації влучань.
- о Підходить для тактичної підготовки та командної роботи.

5. Страйкбол:

- о Використання копій вогнепальної зброї зі стрільбою пластиковими кульками.
- о Дозволяє відпрацьовувати тактику та дії у реальних умовах.

4.2. Переваги використання тренувальних засобів:

- Безпека під час навчання.
- Можливість тренуватися в закритих приміщеннях або без необхідності використання боєприпасів.
- Відтворення реальних бойових ситуацій із мінімальними ризиками.
- Розвиток точності, швидкості реакції та взаємодії у команді.

4.3. Практичне застосування:

- Демонстрація роботи лазерного тиру та основних функцій мультимедійного тиру.
- Імітація бойових дій із використанням лазертагу або страйкбольного спорядження.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні виконують вправи з використанням лазерного або мультимедійного тиру:
 - о Прицілювання на мішень.
 - о Імітація швидкісної стрільби.
 - о Аналіз результатів та робота над помилками.
- Відпрацювання командної роботи за допомогою лазертагу або страйкболу.

Дискусія:

- Які з тренувальних засобів вам сподобалися найбільше?
- Як ви оцінюєте ефективність тренувань із сучасними засобами?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Підведення підсумків уроку, обговорення сильних і слабких сторін сучасних тренувальних засобів.

- Висновки про важливість регулярних тренувань для розвитку стрілецьких навичок.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Підготувати есе на тему: «Як сучасні тренувальні засоби допомагають у стрілецькій підготовці?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами про правила лазертагу та страйкболу.

Очікувані результати:

- Учні дізнаються про види сучасних навчально-тренувальних засобів для стрільби.
- Засвоять базові принципи роботи з лазерними, мультимедійними тирами та іншими засобами.
- Розвинуть практичні навички стрільби, прицілювання та командної роботи.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 7: «Порядок зберігання зброї та боєприпасів»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із правилами зберігання зброї та боєприпасів, вимогами законодавства та технікою безпеки.
- **Розвиваюча:** розвивати в учнів відповідальність та розуміння важливості дотримання правил зберігання зброї для безпеки себе та оточуючих.
- **Виховна:** виховувати дисципліну, правову свідомість та відповідальне ставлення до зброї.

Обладнання:

- Мультимедійна презентація «Правила зберігання зброї та боєприпасів».
- Плакати або схеми із зображенням способів безпечного зберігання зброї та боєприпасів.
- Відеоматеріали, що демонструють організацію місць для зберігання зброї.
- Роздаткові матеріали із витягами з законодавства України щодо зберігання зброї.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення для особистої і суспільної безпеки.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи знаєте ви, як має зберігатися зброя?
- Чому важливо дотримуватися правил зберігання зброї та боєприпасів?

- Що, на вашу думку, може статися при недотриманні правил зберігання?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Зброя є інструментом захисту, але неправильне її зберігання може призвести до небезпечних ситуацій. Дотримання правил зберігання забезпечує безпеку для власника зброї та оточуючих, а також запобігає її потраплянню в руки зловмисників.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Відеоролик про безпечне зберігання зброї у домашніх умовах.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Основні вимоги до зберігання зброї та боєприпасів:

- 1. Законодавча база:**
 - о Відповідно до законодавства України зброя повинна зберігатися в недоступному для сторонніх місці.
 - о Наявність дозволу на зберігання зброї.
- 2. Безпечне місце для зберігання:**
 - о Металевий сейф або шафа, які надійно закриваються.
 - о Сейф повинен бути закріплений для запобігання його переміщенню.
- 3. Роздільне зберігання:**
 - о Зброя та боєприпаси повинні зберігатися окремо.
 - о Боєприпаси зберігаються в закритих контейнерах.

4.2. Техніка безпеки при зберіганні зброї:

- Не залишайте зброю у місцях, доступних для дітей або сторонніх осіб.
- Перевіряйте стан зброї перед її зберіганням (розряджена, знята з бойового взводу).
- Регулярно проводьте огляд зброї для попередження корозії та інших пошкоджень.

4.3. Відповідальність за порушення правил:

- Адміністративна та кримінальна відповідальність за недотримання правил зберігання зброї.
- Конфіскація зброї при грубих порушеннях.

4.4. Організація місць зберігання зброї у військових підрозділах:

- Зброярні як основне місце зберігання зброї в армії.
- Ведення журналу обліку зброї.
- Контроль доступу до зброярні.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні працюють у групах, моделюючи різні ситуації, пов'язані зі зберіганням зброї.
- Відпрацювання алгоритму підготовки зброї до зберігання:
 - о Розрядження, перевірка.
 - о Розміщення у сейфі та документування.

Дискусія:

- Що найважливіше при організації зберігання зброї?
- Як уникнути небезпечних ситуацій, пов'язаних із зберіганням зброї?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Аналіз відповідей учнів та підведення підсумків щодо важливості правил зберігання зброї.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Підготувати коротке есе на тему: «Чому важливо дотримуватися правил зберігання зброї?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо зберігання зброї в домашніх умовах.

Очікувані результати:

- Учні зрозуміють законодавчі вимоги та основні принципи зберігання зброї та боєприпасів.
- Засвоять техніку безпеки при поводженні зі зброєю під час її зберігання.
- Оцінять важливість відповідального ставлення до зберігання зброї.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 8: «Способи носіння зброї»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із способами носіння стрілецької зброї, їх призначенням та практичним застосуванням у різних ситуаціях.
- **Розвиваюча:** розвивати навички правильної фіксації зброї під час пересування та у бойових умовах.
- **Виховна:** виховувати дисципліну, уважність і відповідальність у поводженні зі зброєю.

Обладнання:

- Макети зброї (автомати, пістолети).
- Плакат або презентація «Способи носіння зброї».
- Відеоматеріали, які демонструють правильні способи носіння зброї у різних умовах.
- Роздаткові матеріали із коротким описом способів носіння зброї.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.

- Оголошення теми, мети уроку та її значення для ефективного використання зброї.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи знаєте ви, як правильно носити зброю?
- Чому важливо дотримуватися правил носіння зброї?
- Як, на вашу думку, неправильне носіння може вплинути на виконання завдань?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Неправильне носіння зброї може призвести до травм, втрати контролю або затримки в її використанні під час критичної ситуації. Сьогодні ми навчимося, як правильно носити зброю, щоб забезпечити ефективність і безпеку в бойових умовах.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Короткий ролик, що демонструє основні способи носіння зброї під час виконання завдань.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Загальні принципи носіння зброї:

- Зброя має бути закріплена так, щоб забезпечувати:
 - о Безпеку (виключення випадкових пострілів).
 - о Легкий доступ у разі необхідності.
 - о Зручність під час руху чи виконання завдань.

4.2. Способи носіння автоматів та гвинтівок:

- 1. На ремені через плече:**
 - о Використовується під час маршів або тривалого пересування.
 - о Забезпечує мінімальне навантаження на руки.
- 2. Перед грудьми:**
 - о Для готовності до швидкого приведення у бойове положення.
 - о Використовується під час патрулювання чи руху у бойовій зоні.
- 3. За спиною:**
 - о Для зручності при виконанні завдань, які не потребують постійної готовності до стрільби.
- 4. В руках у нижньому положенні:**
 - о Підходить для ситуацій, коли зброя може бути використана негайно.

4.3. Способи носіння пістолетів:

- 1. У кобурі на поясі:**
 - о Найпоширеніший спосіб для швидкого доступу.
- 2. На плечовій кобурі:**
 - о Використовується для прихованого носіння зброї.
- 3. На стегновій платформі:**
 - о Забезпечує швидкий доступ і зручність у динамічних умовах.

4.4. Особливості носіння зброї у різних умовах:

1. **Урбанізована місцевість:**
 - о Зброя перед грудьми для готовності до швидкого застосування.
2. **Лісиста місцевість:**
 - о Зброя на ремені через плече для зручності руху.
3. **Бойові умови:**
 - о Зброя у положенні «наготові» для негайного використання.

4.5. Правила безпеки під час носіння зброї:

- Перевірка стану зброї (розряджена, запобіжник увімкнений).
- Забезпечення надійної фіксації зброї.
- Уникнення направлення зброї на себе або інших осіб.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні працюють із макетами зброї, відпрацьовуючи різні способи носіння:
 - о Через плече.
 - о Перед грудьми.
 - о У руках у нижньому положенні.
- Імітація пересування у різних умовах із вибором відповідного способу носіння зброї.

Дискусія:

- Який із способів носіння вам здається найзручнішим?
- Як обрати правильний спосіб носіння для конкретної ситуації?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Аналіз виконання практичних завдань.
- Наголос на важливості правильного вибору способу носіння зброї залежно від ситуації.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Написати коротке есе на тему: «Чому правильне носіння зброї є важливим для виконання бойових завдань?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо носіння зброї у різних умовах.

Очікувані результати:

- Учні опанують знання про способи носіння зброї та їх призначення.
- Засвоять техніку носіння зброї у різних умовах.
- Розвинуть відповідальність та дисципліну під час поводження зі зброєю.

Тест з модуля "Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка"

Урок 7: Порядок зберігання зброї та боєприпасів

1. **Яке з перелічених правил є обов'язковим при зберіганні зброї в домашніх умовах?**

- А) Зброя повинна бути заряджена на випадок небезпеки
- В) Зброя повинна бути зберігана в сейфі або металевій шафі
- С) Боєприпаси можуть зберігатися разом із зарядженою зброєю

Правильна відповідь: В

2. **Хто має право перевіряти умови зберігання зброї у цивільних осіб?**

- А) Державна служба з надзвичайних ситуацій
- В) Органи Національної поліції
- С) Військова адміністрація

Правильна відповідь: В

3. **Чому заборонено зберігати зброю в незачинених приміщеннях?**

- А) Через можливе проникнення вологи, яка може пошкодити зброю
- В) Через загрозу доступу сторонніх осіб
- С) Через можливість втрати зброї при евакуації

Правильна відповідь: В

4. **Який інтервал перевірки умов зберігання зброї рекомендований законом?**

- А) Раз на рік
- В) Раз на три роки
- С) За необхідності або при підозрі на порушення

Правильна відповідь: С

5. **Що слід зробити перед технічним обслуговуванням зброї?**

- А) Розрядити зброю та візуально перевірити її стан
- В) Видалити всі залишки мастила з внутрішніх поверхонь
- С) Здати боєприпаси до місця зберігання

Правильна відповідь: А

Урок 8: Способи носіння зброї

6. **Який із перелічених способів носіння зброї є найбільш зручним для швидкого застосування?**

- А) У кобурі на поясі
- В) У наплічній сумці
- С) За спиною на ремені

Правильна відповідь: А

7. **Що є основним ризиком при використанні низькоякісного ремня для носіння зброї?**

- А) Надмірний шум під час руху
- В) Невідповідність до ваги зброї, що може призвести до пошкодження
- С) Зниження швидкості вилучення зброї

Правильна відповідь: В

8. **Яке правило безпеки необхідно дотримуватися при носінні зброї в громадських місцях?**

- А) Зброя повинна бути зарядженою, але прихованою
- В) Зброя повинна бути незарядженою та у спеціальному чохлі
- С) Зброя повинна бути закріплена та відкрито носитися для демонстрації

Правильна відповідь: В

9. **Що є критичним при виборі способу носіння зброї в умовах бойових дій?**

- А) Мінімізація ваги спорядження
- В) Швидкість доступу до зброї
- С) Прихованість зброї від ворога

Правильна відповідь: В

10. Який з перелічених способів носіння зброї найкраще підходить для тактичного маневрування?

- А) Носіння на стегні за допомогою тактичної платформи
- В) Носіння в сумці через плече
- С) Носіння у звичайному ремені для поясу

Правильна відповідь: А

11. Що є обов'язковою вимогою до кобури для пістолета?

- А) Вона повинна мати систему автоматичного блокування
- В) Вона повинна бути виготовлена з металу
- С) Вона повинна забезпечувати легке вилучення зброї однією рукою

Правильна відповідь: С

12. Як слід носити зброю при пересуванні в умовах міського бою?

- А) В руках, зі знятим запобіжником
- В) У положенні "на готові" з забезпеченням пальцевого контролю над спусковим гачком
- С) У безпечному положенні зі збереженням контролю над зброєю

Правильна відповідь: С

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 9: «Індивідуальні бойові навички поводження зі стрілецькою зброєю»

Мета уроку:

- **Навчальна:** навчити учнів основним індивідуальним навичкам поводження зі стрілецькою зброєю, зокрема підготовці до стрільби, правильному прицілюванню та стрільбі.
- **Розвиваюча:** розвивати координацію рухів, увагу та відповідальність під час виконання дій зі зброєю.
- **Виховна:** виховувати дисципліну, обережність та відповідальне ставлення до використання зброї.

Обладнання:

- Макети стрілецької зброї (АК-74, пістолети).
- Навчальні патрони.
- Плакати або схеми з основними етапами роботи зі зброєю.
- Мультимедійна презентація «Індивідуальні бойові навички поводження зі стрілецькою зброєю».
- Відеоматеріали, які демонструють базові техніки поводження зі зброєю.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення для підвищення особистої бойової готовності.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи мали ви досвід роботи зі зброєю?
- Які навички поводження зі зброєю, на вашу думку, є найважливішими?
- Як правильне поводження зі зброєю впливає на її ефективне використання?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Оволодіння індивідуальними бойовими навичками є основою підготовки кожного військовослужбовця. Це не лише забезпечує ефективність виконання завдань, але й мінімізує ризики для життя.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Ролик про базові дії з автоматом: перевірка, заряджання, прицілювання, стрільба.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Основи поводження зі стрілецькою зброєю:

- 1. Перевірка зброї перед використанням:**
 - о Переконатися, що зброя розряджена.
 - о Оглянути стан ствола, затвора, магазину.
- 2. Заряджання та розряджання зброї:**
 - о Виконання дій у встановленій послідовності.
 - о Використання навчальних патронів для безпеки.

4.2. Правильне прицілювання:

- Вирівнювання мушки з ціликом.
- Фіксація зброї у руках для забезпечення стабільності.
- Вибір правильної позиції для стрільби (стоячи, з коліна, лежачи).

4.3. Основи стрільби:

- Контроль дихання під час пострілу.
- Плавний натиск на спусковий гачок.
- Аналіз результатів стрільби для коригування техніки.

4.4. Дії у разі затримок під час стрільби:

- Виявлення та усунення несправностей.
 - о Неповний досил патрона.
 - о Осічка.
 - о Затиск гільзи.

4.5. Техніка безпеки при поводженні зі зброєю:

- Завжди тримати зброю направленою у безпечному напрямку.
- Не торкатися спускового гачка без потреби.
- Проводити маніпуляції зі зброєю лише за командою.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні виконують базові вправи з макетами:
 - о Перевірка стану зброї.
 - о Заряджання та розряджання.
 - о Відпрацювання правильного прицілювання.
 - о Імітація пострілу з різних положень (стоячи, лежачи).

Дискусія:

- Які дії здавалося найскладнішими?
- Як уникати помилок у роботі зі зброєю?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Аналіз виконання практичних вправ учнями.
- Наголошення на важливості регулярного тренування для вдосконалення навичок.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Написати коротке есе на тему: «Чому важливо правильно поводитися зі стрілецькою зброєю?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо індивідуальних бойових навичок.

Очікувані результати:

- Учні опанують базові навички поводження зі стрілецькою зброєю.
- Засвоять основи прицілювання, стрільби та усунення затримок.
- Сформулюють відповідальне ставлення до техніки безпеки при роботі зі зброєю.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 10-12: «Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю). Догляд за стрілецькою зброєю, її утримання та зберігання»

Мета уроку:

- **Навчальна:** навчити учнів основних маніпуляцій зі стрілецькою зброєю, принципів догляду, утримання та правил зберігання.
- **Розвиваюча:** розвивати навички швидкого й безпечного виконання маніпуляцій зі зброєю, розуміння її будови та принципів роботи.
- **Виховна:** виховувати дисципліну, уважність і відповідальність у поводженні зі зброєю.

Обладнання:

- Макети стрілецької зброї (АК-74, пістолети, карабіни).
- Набір для чищення зброї (йоржики, протяжки, мастило).

- Плакати або схеми із зображенням будови зброї та її розбирання.
- Мультимедійна презентація «Догляд за стрілецькою зброєю».
- Відеоматеріали про правильний догляд за зброєю.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення для підтримання зброї у належному стані.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи мали ви досвід маніпуляцій зі зброєю (розбирання, заряджання)?
- Чому, на вашу думку, важливо регулярно доглядати за зброєю?
- Як неправильне зберігання може вплинути на її стан?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Ефективність і надійність зброї залежить від її стану. Регулярний догляд та правильне зберігання забезпечують безпеку користувача та довговічність самої зброї.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Короткий ролик про процес чищення та догляду за автоматом АК-74.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю):

- 1. Основні маніпуляції:**
 - о Розряджання та заряджання зброї.
 - о Перевірка патронника.
 - о Зняття із запобіжника.
 - о Замінювання магазину.
- 2. Техніка виконання:**
 - о Правильна послідовність дій.
 - о Дотримання техніки безпеки під час маніпуляцій.

4.2. Догляд за стрілецькою зброєю:

- 1. Етапи догляду:**
 - о Очищення ствола від залишків пороху.
 - о Перевірка та змазування рухомих частин.
 - о Візуальний огляд на наявність пошкоджень.
- 2. Інструменти для догляду:**
 - о Йоржики, протяжки.
 - о Ганчірки, мастила для зброї.
 - о Засоби для видалення корозії.
- 3. Регулярність догляду:**
 - о Після кожного використання.

- о Профілактичне чищення навіть за відсутності стрільби.

Матеріали для ознайомлення: Чищення зброї: рекомендації

4.3. Утримання та зберігання зброї:

- 1. Умови зберігання:**
 - о Температурний режим та вологість.
 - о Використання металевих сейфів.
- 2. Роздільне зберігання:**
 - о Зброя окремо від боєприпасів.
 - о Використання замків безпеки.
- 3. Юридичні вимоги:**
 - о Відповідність місця зберігання законодавчим нормам України.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Відпрацювання базових маніпуляцій зі зброєю:
 - о Заряджання та розряджання макетів.
 - о Перевірка патронника.
 - о Замінювання магазину.
- Виконання вправ із чищення та змащування зброї:
 - о Очищення ствола.
 - о Змащування рухомих частин.

Дискусія:

- Які дії здавалися найскладнішими?
- Чому важливо дотримуватися послідовності під час чищення зброї?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Наголос на важливості догляду за зброєю та регулярного її огляду.
- Аналіз виконання практичних вправ.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Написати коротке есе на тему: «Як догляд за зброєю впливає на її довговічність?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо правил утримання зброї.

Очікувані результати:

- Учні опанують базові маніпуляції зі стрілецькою зброєю.
- Засвоять техніку догляду за зброєю, чищення та змащування.
- Зрозуміють правила зберігання та утримання зброї.

Питання тесту:

1. **Який із перелічених елементів є найважливішим при правильному хваті зброї?**
А) Положення пальця на спусковому гачку
В) Рівномірний розподіл ваги зброї між обома руками
С) Сила стискання зброї обома руками
Правильна відповідь: В
2. **Що є обов'язковим при перевірці зброї перед використанням?**
А) Перевірка наявності патронів у магазині
В) Огляд ствола на наявність сторонніх предметів
С) Перевірка роботи запобіжника
Правильна відповідь: В
3. **Як слід діяти при осічці під час стрільби?**
А) Знову натиснути на спусковий гачок
В) Замінити магазин
С) Перевести зброю на запобіжник, зняти патрон і продовжити стрільбу
Правильна відповідь: С
4. **Як часто рекомендується проводити чистку зброї в умовах польових навчань?**
А) Раз на тиждень
В) Після кожного використання
С) Раз на місяць
Правильна відповідь: В
5. **Який засіб є основним для очищення ствола стрілецької зброї?**
А) Мастило
В) Шомпол
С) Серветка
Правильна відповідь: В
6. **Що є ключовим при зберіганні зброї вдома?**
А) Зберігання у незарядженому стані
В) Зберігання боєприпасів окремо від зброї
С) Обидва варіанти правильні
Правильна відповідь: С
7. **Що є ознакою правильної роботи автоматики вогнепальної зброї?**
А) Безперервна подача патронів з магазину
В) Наявність віддачі після кожного пострілу
С) Плавна робота затвора під час стрільби
Правильна відповідь: С
8. **Який із зазначених матеріалів найкраще підходить для змащення рухомих частин зброї?**
А) Звичайна моторна олива
В) Спеціалізоване зброярське мастило
С) Силіконовий спрей
Правильна відповідь: В
9. **Як перевірити, чи очищений ствол зброї після чистки?**
А) Продути ствол
В) Оглянути ствол через канал
С) Провести шомполом з тканиною по стволу
Правильна відповідь: С
10. **Що є ключовим фактором при транспортуванні зброї в польових умовах?**
А) Зберігати зброю у розібраному стані
В) Контролювати її справність та готовність до використання
С) Уникати будь-якого фізичного контакту з іншими об'єктами
Правильна відповідь: В

11. Яке основне правило безпеки при стрільбі?

- А) Завжди тримати палець на спусковому гачку
- В) Завжди перевіряти напрямок ствола
- С) Завжди використовувати захисні окуляри

Правильна відповідь: В

12. Який перший крок слід виконати після завершення стрільби?

- А) Розрядити зброю
- В) Перевірити роботу затвора
- С) Провести візуальний огляд магазину

Правильна відповідь: А

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 13: «Призначення, загальна будова і класифікація гранат різних типів»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із призначенням, загальною будовою та класифікацією гранат різних типів.
- **Розвиваюча:** розвивати знання про будову вибухових пристроїв, їх використання у бойових умовах.
- **Виховна:** виховувати відповідальне ставлення до поводження з гранатами, дотримання техніки безпеки.

Обладнання:

- Макети гранат різних типів (учбові зразки РГД-5, Ф-1, РГО, РГН).
- Плакати або мультимедійна презентація «Класифікація та будова гранат».
- Схеми будови гранат різних типів.
- Відеоматеріали про принципи дії гранат.
- Роздаткові матеріали з коротким описом класифікації гранат.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення для безпеки та військової підготовки.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи знаєте ви, які типи гранат використовуються у бойових діях?
- Яке призначення, на вашу думку, мають гранати?
- Чому важливо знати будову та принцип дії гранати?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Гранати є ефективним засобом ураження противника, однак неправильне поводження з ними може призвести до серйозних наслідків. Сьогодні ми детально розглянемо класифікацію, будову та правила використання гранат.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Ролик про різновиди гранат і їх використання у бойових умовах.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Призначення гранат:

- Для ураження живої сили, техніки та об'єктів противника.
- Використання у наступальних, оборонних операціях, а також для знешкодження укріплень.

4.2. Класифікація гранат:

1. За призначенням:

- **Наступальні (РГД-5):** менш потужна осколкова дія, що забезпечує безпечне використання під час атаки.
- **Оборонні (Ф-1):** потужна осколкова дія, використовується для захисту у стаціонарних умовах.
- **Протиосвітлові (димові, світло-шумові):** для дезорієнтації або прикриття під час пересування.

2. За типом дії:

- Осколкові.
- Кумулятивні (для знищення бронетехніки).
- Термобаричні (використовують вибухову хвилю).

3. За способом застосування:

- Ручні (кидкові).
- Автоматичні (для гранатометів).

4.3. Загальна будова гранат:

1. Основні елементи:

- **Корпус:** металевий або пластмасовий, що забезпечує створення осколків.
- **Вибухова речовина:** заряд у середині гранати.
- **Запал:** пристрій, що забезпечує детонацію.

2. Принцип роботи:

- Активування запалу (зняття чеки).
- Затримка вибуху (залежно від типу запалу).
- Детонація вибухової речовини.

4.4. Техніка безпеки під час роботи з гранатами:

- Завжди дотримуйтесь правил поводження.
- Не кидайте гранати без дозволу.
- Під час використання чітко дотримуйтесь інструкцій.

Матеріали для ознайомлення: Будова гранат різних типів

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні знайомляться з макетами гранат:
 - о Розпізнавання різних типів гранат.
 - о Відпрацювання умовного «активування» гранати.
 - о Обговорення можливих ситуацій використання кожного типу гранати.

Дискусія:

- Чому важливо знати класифікацію гранат?
- Які ризики виникають при неправильному використанні гранати?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Наголос на важливості знань про будову, класифікацію та правила використання гранат.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Підготувати коротке есе на тему: «Порівняння наступальних та оборонних гранат: особливості та призначення».
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо використання гранат у бойових умовах.

Очікувані результати:

- Учні зрозуміють призначення гранат, їхню класифікацію та будову.
- Засвоять основи техніки безпеки при роботі з гранатами.
- Розвинуть відповідальне ставлення до використання вибухових пристроїв.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 14: «Заходи безпеки під час поводження з гранатами»

Мета уроку:

- **Навчальна:** навчити учнів правил безпеки під час поводження з гранатами та запобігання нещасним випадкам.
- **Розвиваюча:** розвивати практичні навички безпечного поводження з гранатами у навчальних і бойових умовах.
- **Виховна:** формувати відповідальне ставлення до вибухових пристроїв, дисциплінованість і уважність.

Обладнання:

- Макети гранат (учбові зразки: РГД-5, Ф-1, РГО, РГН).
- Схеми правил безпеки під час використання гранат.
- Мультимедійна презентація «Заходи безпеки під час поводження з гранатами».

- Відеоматеріали про правила безпечного використання гранат.
- Роздаткові матеріали з інструкціями та правилами.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення для безпеки учасників бойових дій і навчальних тренувань.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи знаєте ви, які загрози пов'язані з неправильним поводженням із гранатами?
- Які заходи безпеки, на вашу думку, є найважливішими при використанні гранат?
- Чи мали ви можливість працювати з учбовими зразками гранат?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Гранати — це високоефективний, але надзвичайно небезпечний вид озброєння. Навіть незначне порушення правил безпеки може призвести до травм чи загибелі. Тому вивчення правил поводження з гранатами є невід'ємною частиною підготовки кожного захисника України.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Короткий ролик про основні правила безпеки при поводженні з гранатами.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Основні правила безпеки під час поводження з гранатами:

1. Завжди працюйте тільки з дозволу командира або інструктора.
2. Під час поводження з гранатою завжди тримайте її запобіжну скобу затиснутою рукою.
3. Не витягуйте чеку до моменту готовності до кидка.
4. Кидати гранату можна тільки у визначеному напрямку та за наявності укриття.
5. Заборонено розбирати, модифікувати або самостійно ремонтувати гранати.

4.2. Підготовка до використання гранати:

1. Візуальний огляд гранати (перевірка наявності чеки, відсутність механічних пошкоджень).
2. Забезпечення надійного утримання.
3. Вибір правильної позиції для кидка (з укриття, лежачи, стоячи).

4.3. Дії після активації гранати:

1. Кидок у визначену ціль.
2. Негайний відхід у безпечну зону.
3. Забезпечення укриття для себе та команди.

4.4. Типові помилки при поводженні з гранатами:

- Неправильний кидок (надто коротка або неточна траєкторія).
- Передчасне витягування чеки.
- Ігнорування правил перебування в укритті після кидка.

4.5. Техніка безпеки під час тренувань:

- Використовуйте тільки учбові зразки під час навчань.
- Заздалегідь ознайомлюйтеся з планом тренувань.
- Забезпечуйте контроль інструктора під час виконання завдань.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Учні працюють із макетами гранат:
 - о Імітація правильної підготовки гранати до використання.
 - о Відпрацювання кидка гранати з різних положень (стоячи, лежачи, з укриття).
 - о Аналіз типових помилок та їх корекція.

Дискусія:

- Що було найскладнішим у роботі з макетами?
- Які правила безпеки потрібно завжди пам'ятати під час поводження з гранатами?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Наголошення на важливості дотримання правил безпеки для запобігання нещасним випадкам.
- Аналіз виконання практичних вправ учнями.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Написати коротке есе на тему: «Чому важливо дотримуватися заходів безпеки при використанні гранат?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами щодо правил поводження з вибуховими пристроями.

Очікувані результати:

- Учні засвоять основні правила безпеки при поводженні з гранатами.
- Зможуть правильно підготувати гранату до використання та виконати умовний кидок.
- Усвідомлять ризики, пов'язані з недотриманням правил безпеки.

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 15: «Бойовий стрес та психологія екстремальних ситуацій»

Мета уроку:

- **Навчальна:** ознайомити учнів із поняттям бойового стресу, його впливом на організм та поведінку людини; розглянути основи психології екстремальних ситуацій.
- **Розвиваюча:** розвивати вміння розпізнавати прояви бойового стресу та формувати способи подолання стресових станів.
- **Виховна:** виховувати стійкість, впевненість у собі та готовність діяти в екстремальних умовах.

Обладнання:

- Мультимедійна презентація «Бойовий стрес: причини, прояви, методи подолання».
- Відеоматеріали про поведінку людини в екстремальних умовах.
- Роздаткові матеріали із вправами для зниження стресу.
- Схеми та плакати з основними проявами стресу та методами саморегуляції.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми, мети уроку та її значення для підготовки до екстремальних ситуацій.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Як, на вашу думку, екстремальні ситуації впливають на психіку людини?
- Чи стикалися ви зі стресовими ситуаціями, і як вам вдалося з ними впоратися?
- Чому важливо знати про бойовий стрес?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Бойовий стрес — це невід'ємна частина будь-якої екстремальної ситуації. Вміння зберігати спокій, діяти швидко та ефективно у стресових умовах є важливим для кожного, хто готується до виконання військових чи рятувальних завдань.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Короткий ролик про поведінку солдатів у стресових ситуаціях та методи адаптації.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Поняття бойового стресу:

- **Визначення:** психологічна реакція організму на екстремальні умови (небезпека для життя, бойові дії).
- **Причини:**
 - Фізичні навантаження.
 - Постійне відчуття небезпеки.

- о Спостереження за травматичними подіями.
- **Основні прояви:**
 - о Фізичні: прискорене серцебиття, пітливість, тремор.
 - о Психологічні: страх, паніка, розгубленість.
 - о Поведінкові: агресія, ступор, відмова діяти.

4.2. Етапи розвитку бойового стресу:

1. **Реакція на небезпеку:** швидкий мобілізаційний стрес.
2. **Розвиток тривалої стресової реакції:** втома, виснаження.
3. **Адаптація або дистрес:** ефективна адаптація або розвиток негативних наслідків.

4.3. Методи подолання бойового стресу:

1. **Саморегуляція:**
 - о Дихальні техніки (глибоке діафрагмальне дихання).
 - о Прийоми м'язової релаксації.
 - о Візуалізація (уявлення спокійних образів).
2. **Підтримка групи:**
 - о Збереження комунікації між учасниками бойових дій.
 - о Психологічна підтримка напарників.
3. **Фізична активність:**
 - о Зняття стресу через рух.
 - о Виконання тактичних дій для концентрації уваги.

Матеріали для ознайомлення: Техніки саморегуляції у бойових умовах

4.4. Психологія екстремальних ситуацій:

- Людська психіка в умовах загрози: реакції «бий», «тікай» або «замри».
- Значення підготовки до екстремальних умов: тренування знижує рівень страху.
- Основні принципи поведінки в екстремальних умовах:
 - о Аналіз ситуації.
 - о Прийняття рішень у короткий термін.
 - о Використання підтримки команди.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Вправи на саморегуляцію:
 - о Глибоке діафрагмальне дихання (3 хв).
 - о М'язова релаксація (напруження та розслаблення м'язів).
- Імітація екстремальної ситуації:
 - о Учні виконують прості завдання в умовах, що моделюють стрес (часове обмеження, шум).
- Обговорення:
 - о Що допомогло зберегти спокій?
 - о Які методи знизили рівень напруги?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Підсумок про важливість вивчення бойового стресу та методів його подолання.
- Відповіді на запитання учнів.

- Наголос на важливості тренування психологічної стійкості.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Написати коротке есе на тему: «Як бойовий стрес впливає на людину та як із ним боротися?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами про методи саморегуляції в екстремальних ситуаціях.

Очікувані результати:

- Учні зрозуміють природу бойового стресу та його вплив на організм і психіку.
- Засвоять основи психологічної підготовки до екстремальних ситуацій.
- Навчатися практичним методам подолання стресу та саморегуляції.

Тест з модуля "Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка"

Уроки 13-15

Питання тесту:

1. **Яке основне призначення ручної осколкової гранати?**
А) Знищення бронетехніки
В) Знищення живої сили противника в радіусі ураження
С) Створення димової завіси
Правильна відповідь: В
2. **Який елемент гранати відповідає за її підрив?**
А) Запалювальний заряд
В) Ударний механізм
С) Детонатор
Правильна відповідь: С
3. **Скільки секунд зазвичай триває уповільнення вибуху гранати РГД-5 після висмикування чеки?**
А) 2-3 секунди
В) 3-4 секунди
С) 4-5 секунд
Правильна відповідь: В
4. **До якого типу гранат належить граната РПГ-7?**
А) Осколкова
В) Протитанкова
С) Універсальна
Правильна відповідь: В
5. **Що є основною метою навчання правил безпеки поводження з гранатами?**
А) Економія боєприпасів
В) Мінімізація ризиків для особового складу
С) Покращення навичок прицільного метання
Правильна відповідь: В

6. **Що слід робити, якщо граната не вибухнула після метання?**
А) негайно підійти для перевірки
В) Залишити місце і повідомити команду
С) Використати іншу гранату
Правильна відповідь: В
7. **Що є найефективнішим способом подолання бойового стресу під час екстремальних ситуацій?**
А) Повна ізоляція від інших
В) Виконання глибоких дихальних вправ
С) Ігнорування ситуації
Правильна відповідь: В
8. **Що заборонено робити під час метання гранати?**
А) Затримувати чеку в руці занадто довго після її висмикування
В) Ховатися за укриття після кидка
С) Використовувати димову гранату для відволікання уваги
Правильна відповідь: А
9. **Як називається стан, коли людина перебуває в повному ступорі під час бойових дій?**
А) Паніка
В) Бойовий шок
С) Стрессова реакція
Правильна відповідь: В
10. **Яка основна відмінність димових гранат від осколкових?**
А) Димові гранати мають довший час уповільнення
В) Димові гранати не мають фрагментів, що розлітаються при вибуху
С) Димові гранати вибухають при контакті з поверхнею
Правильна відповідь: В
11. **Як правильно переносити гранати під час виконання бойових завдань?**
А) У спеціальному підсумку чи кобурі
В) У кишені форми для швидкого доступу
С) У руках для зручності
Правильна відповідь: А
12. **Який час вважається критичним для ухвалення рішень у зоні бойових дій?**
А) Перші 10 секунд після загрози
В) Перші 30 секунд після загрози
С) Перші 5 хвилин після загрози
Правильна відповідь: А

План-конспект уроку з предмету «Захист України»

Модуль: «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»

Тема 16-18: «Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю). Застосування гранат (навчально-імітаційних гранат з різних положень)»

Мета уроку:

- **Навчальна:** навчити учнів правильно виконувати маніпуляції зі стрілецькою зброєю та застосовувати навчально-імітаційні гранати з різних положень.

- **Розвиваюча:** розвивати координацію рухів, точність і вміння швидко оцінювати ситуацію для ефективного використання гранат.
- **Виховна:** виховувати дисципліну, відповідальність і дотримання правил безпеки під час роботи з гранатами та зброєю.

Обладнання:

- Макети стрілецької зброї (АК-74, пістолети).
- Учбові гранати (імітаційні зразки: РГД-5, Ф-1).
- Плакати із зображенням правил використання гранат.
- Мультимедійна презентація «Застосування гранат: техніка кидка та правила безпеки».
- Відеоматеріали про правильне використання гранат.

Структура уроку:

1. Організаційний момент (3 хв)

- Привітання учнів, перевірка присутніх.
- Оголошення теми та мети уроку.

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

Бесіда:

- Чи мали ви досвід роботи зі стрілецькою зброєю або учбовими гранатами?
- Що, на вашу думку, є найважливішим під час застосування гранат?
- Чому важливо тренуватися працювати зі зброєю та гранатами в різних положеннях?

3. Мотивація навчальної діяльності (5 хв)

Вступне слово вчителя:

- Правильна техніка роботи зі зброєю та гранатами — це запорука вашої безпеки і успішного виконання завдань у бойових умовах. Навчання дозволяє уникнути помилок і автоматизувати дії, що може врятувати життя в реальній ситуації.

Перегляд відео: (3 хвилини)

[Короткий ролик про основи кидання гранат із різних положень.](#)

4. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

4.1. Маніпуляції зі стрілецькою зброєю:

1. **Основні дії:**
 - Заряджання та розряджання.
 - Перевірка стану патронника.
 - Заміна магазину.
2. **Відпрацювання техніки швидкої підготовки до стрільби:**
 - Правильне тримання зброї.
 - Прийняття стійкого положення для стрільби.

4.2. Призначення та види гранат:

1. **Навчально-імітаційні гранати:**

- o Відмінність від бойових гранат.
 - o Призначення: навчання безпечній техніці кидка.
2. **Типи гранат для навчання:**
- o Імітаційні аналоги РГД-5 (наступальна).
 - o Імітаційні аналоги Ф-1 (оборонна).

4.3. Техніка кидання гранати:

1. **Основні етапи:**
- o Утримання гранати у руці (контроль запобіжної скоби).
 - o Зняття чеки.
 - o Мах рукою з точним прицілюванням.
 - o Кидок гранати у напрямку цілі.
2. **Кидання гранати з різних положень:**
- o Стоячи.
 - o З коліна.
 - o Лежачи.
3. **Позиція для кидка:**
- o Забезпечення прикриття після кидка.
 - o Швидкий відхід у безпечну зону.

4.4. Правила безпеки при роботі з гранатами:

- Працюйте лише з навчально-імітаційними гранатами на навчаннях.
- Завжди тримайте запобіжну скобу затиснутою до моменту кидка.
- Переконайтеся у безпечному напрямку кидка.
- Використовуйте укриття під час навчання.

5. Закріплення матеріалу (10 хв)

Практична частина:

- Відпрацювання техніки кидання гранат із різних положень:
 - o Стоячи.
 - o З коліна.
 - o Лежачи.
- Виконання вправ на точність:
 - o Мішені для тренування точності кидка.
- Імітація реальної ситуації:
 - o Виконання кидка гранати з подальшим використанням укриття.

Дискусія:

- Які дії були найскладнішими?
- Що допомагає точніше виконувати кидок?

6. Підсумки уроку (5 хв)

- Обговорення ключових моментів уроку.
- Наголос на важливості тренувань для вдосконалення навичок поводження зі зброєю та гранатами.

7. Домашнє завдання (2 хв)

1. Підготувати коротке есе на тему: «Чому важливо тренуватися із навчальними гранатами?»
2. Ознайомитися з додатковими матеріалами про техніку застосування гранат.

Очікувані результати:

- Учні опанують базові маніпуляції зі стрілецькою зброєю.
- Засвоять техніку кидання навчальних гранат із різних положень.
- Навчатися забезпечувати безпеку під час роботи з гранатами.